

ת"פ 28280/08/15 - משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נגד אימן אפגאני

בית משפט השלום ברמלה
ת"פ 28280-08-15 משטרת ישראל תביעות- שלוחת
רמלה נ' אפגאני

בפני כבוד השופטת רבקה גלט
בעניין: משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה
המאשימה
נגד
אימן אפגאני
הנאשם

גזר דין

הנאשם, כבן 24, הורשע על פי הודאתו בעבירות של גניבת רכב, לפי סעיף 413ב לחוק העונשין, התשל"ז-1977, נהיגה ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 2 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א-1961, ונהיגה ללא ביטוח, לפי סעיף 10 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] תש"ל-1970.

תיאור העובדות הוא כי כחודש עובר ליום 10.8.15 נגנב מפתח רזרבי של מיניבוס השייך לחברת "שירן", אשר היה שמור בכספת החברה, ואליו היה צמוד מספר הקודן של הרכב. ביום 10.8.15, בשעות הערב, גנב הנאשם את הרכב, בכך שהניעו באמצעות המפתח הרזרבי, ונסע מן המקום. הנאשם נהג ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח בתוקף.

בין הצדדים לא גובשה הסכמה לעניין העונש, אך הוסכם שיינתן תסקיר.

התסקיר שהוגש מתאר את הנאשם שהוא צעיר ללא כל עבר פלילי, העובד עם קבלן עבודות אלומיניום. הנאשם נטל אחריות והביע חרטה על העבירה. לדבריו פעל בפזיזות ללא חשיבה על תוצאות המעשה. ההתרשמות כי הנאשם בעל מערכת ערכים נורמטיבית, אין דפוס התנהגות בעייתי, ולהליך המשפטי יש תוקף מרתיע עבורו. לאור אלה, ההמלצה היא להימנע מהטלת מאסר בפועל ולחילופין, להטיל תקופה קצרה בעבודות שרות.

על פי חוות דעת הממונה על עבודות השרות, הנאשם נמצא מתאים לריצוי מאסר בעבודות שרות.

ב"כ התביעה טענה כי על פי תיאור העובדות, אין המדובר באירוע שהתרחש מתוך פזיזות, אלא תוכנן מראש. כמו כן הפנתה לכך שהרכב היה מיניבוס גדול ובעל ערך. לנוכח חומרתן של עבירות כלפי כלי רכב, טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר, ועתרה להטלת מאסר בפועל. מטעם התביעה הוגשה אסופת פסיקה.

עמוד 1

ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שרות המבחן. נטען כי עולה שהנאשם נורמטיבי לחלוטין, לא ביקר מעודו בתחנת משטרה, ואין לו כל רקע פלילי. הנאשם נטל אחריות לעבירה. הנאשם לא גנב את מפתח הרכב, אלא קיבל אותו מאחר. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה שיש בה כדי ללמד כי המתחם ההולם מקל יותר משהציגה התביעה. בנוסף, טען כי הנאשם הוא בגדר של בגיר צעיר, והוא מפרנס את משפחתו. שליחתו למאסר תפגע במשפחה. אף מטעם הנאשם הוגשה פסיקה.

הנאשם בדברו האחרון אמר שעשה טעות, ואינו יודע איך קרה הדבר, אך לא יחזור על כך. לדבריו הוא עובד באופן מסודר, ושיקם עצמו.

מתחם העונש ההולם

כבר נקבע פעמים רבות כי עבירות של גניבת רכב הן בעלות חומרה ובדרך כלל ראוי להטיל בגינן עונשי מאסר מרתיעים. ברע"פ 2333/13 סאלם נ' מד"י (3.8.14), נאמר:

עבירה של גניבת רכב הוכרה זה מכבר כעבירה חמורה, הן על ידי המחוקק אשר קבע לצידה עונש מאסר ממושך וחמור משל עבירות גניבה אחרות, והן על ידי בית משפט זה, אשר עמד על הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה בגין ביצועה (ראו למשל: ע"פ 5724/95 אבו דחל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.5.1996); ע"פ 11194/05 אבו סבית נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.12.2006); רע"פ 10899/08 אבו עישה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.12.2008); ע"פ 6331/10 אושרובסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.1.2011)). הנזק שנגרם כתוצאה מעבירה זו הוא רב, הן כלפי המשתמש ברכב שנגנב, והן כלפי הציבור בכללותו לנוכח העלאת פרמיות הביטוח בשל ריבוי גניבות. במקרה שבפנינו אף קיימת פגיעה בקניינן ובפרנסתן של חברות השכרת הרכבים מהן נגנבו הרכבים האמורים (להשוואה ראו לדוגמה עניין אבו סבית, לעיל).

באותו עניין, דובר בכנופיה שעסקה בגניבת רכבים שיטתית, תוך נטילתם מן המוסך לצורך הצמדת איתוראן אליהם, וגניבתם ממקום המצאם במועדים מאוחרים יותר. נקבע כי המתחם ההולם לכל אחת מן הניבות נע בין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל. (כמו כן, ניתן לראות התייחסות מחמירה בעפ"ג 3614-01-13 אלואליה נ' מד"י (29.5.13); עפ"ג 42501-03-14 מד"י נ' נתשה (30.6.14)).

לצד האמור, במקרים רבים מאד, הניתנים לאיתור במאגרי הפסיקה, הסתפקו בתי המשפט בהטלת עונש של מאסר בעבודות שרות בגין גניבת רכב, בייחוד כשחלו נסיבות מתאימות כמו העדר עבר פלילי, תהליך שיקום מוצלח, או גילו הצעיר של הנאשם. בעניין זה אפנה למדגם מייצג: ע"פ 4944/15 שרעבי נ' מד"י (4.2.16); עפ"ג 21808-07-15 אברהם נ' מד"י (5.11.15); עפ"ג 31160-05-15 אלקיען נ' מד"י (13.12.15); ת.פ 10983-12-10 מד"י נ' אבו סנינה (9.9.13); ת.פ 4034-08-12 מד"י נ' פלוני (28.10.13); ת.פ 55565-10-12 מד"י נ' עוואד (14.10.15); ת.פ 49055-03-13 מד"י נ' עיסא (12.2.14); ת.פ 57279-01-12 מד"י נ' כהן (26.6.13); ת.פ 19985-10-09 מד"י נ' סעאידה (17.6.10).

בענייננו, הנאשם גנב את הרכב באמצעות מפתח רזרבי, אשר לא נודע כיצד הגיע לידי. על פי השתלשלות העניינים, עולה כי הרכב אותר בנסיעה ונעצר על ידי שוטרים, בסמוך לאחר גניבתו.

אמנם, על בית המשפט לקחת בחשבון את הנזק שהיה צפוי מן העבירה, ובעניין דנן הוא רב מאד, אך יש גם להתחשב בכך שבסופו של יום, הרכב הושב לבעליו, בסמוך לגניבתו.

במכלול הנסיבות ובהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר בעבודות שרות, ועד 16 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים לנאשם

כאמור לעיל, הנאשם הוא צעיר ללא כל עבר פלילי.

מן התסקיר מתקבל הרושם כי האירוע דנן היה חריג ביותר לאורח חייו, הנורמטיבי.

הנאשם הסביר כי נהג בפזיזות ולא ראה את ההשלכות, וזו גם התרשמות שרות המבחן.

הנאשם ביצע את העבירות בהיותו כבן 23 שנים בלבד, כלומר, היה בגיר צעיר, לפי קביעת בית המשפט העליון בע"פ 7781/12 פלוני נ' מד"י (25.6.2013) וע"פ 452/14 דבוש נ' מד"י (3.4.2014).

כבר נקבע פעמים רבות כי היותו של הנאשם בגדר "בגיר צעיר", אין בה כשלעצמה כדי להוות פוליסת ביטוח מפני עונש מאסר (ע"פ 907/14 רחמים נ' מד"י (18.11.14), או להוות עילה להקלה בעונש (ע"פ 1384/15 אזברגה נ' מד"י (16.12.15), אלא יש לבחון כל מקרה לגופו. בע"פ 2420/15 אבטליון נ' מד"י (29.11.15) נאמר:

"כוחה של דוקטרינת 'בגירים-צעירים' הוא כאמצעי פרשני אשר מנחה את בתי המשפט ונותן בידיהם כלי נוסף לביצוע מלאכת גזירת הדין" (ההדגשה הוספה - ס.ג.). תכליתו של פסק הדין בעניין פלוני היא להבטיח כי בשעת גזירת דינם של בגירים צעירים, בית המשפט יישם את הוראות החוק המבנות את שיקול הדעת השיפוטי באופן הלוקח בחשבון את ייחודיותה האפשרית של קבוצה זו ומייחס למאפייניה המיוחדים את המשקל המתאים והראוי להם, ככל שהם מתקיימים. הגשמת תכלית זו תבטיח כי העונש שייגזר על הבגיר הצעיר אכן יהלום את מידת אשמתו, וכי יוגשם האינטרס הציבורי בשיקומם של עבריינים, על ידי מיצוי פוטנציאל השיקום המוגבר הקיים בחלק מהבגירים הצעירים.

עם זאת, ונוכח האמור, הגשמת התכלית העומדת ביסודו של פסק הדין בעניין פלוני מחייבת התייחסות לכל מקרה לגופו. רק בחינה פרטנית של מאפייניו של כל נאשם בגיר צעיר תאפשר להבטיח כי דוקטרינת הבגירים הצעירים נותרת בגדר כלי פרשני המגשים את תכלית הכללים המבנים את שיקול הדעת השיפוטי, ולא בגדר קטגוריה נפרדת הפורצת את גבולות החוק...

דהיינו, הקלה בעונשו של בגיר צעיר לא תיעשה, אלא אם בית המשפט השתכנע על יסוד החומר המונח בפניו, כי מתקיימות בבגיר הצעיר אותן נסיבות מיוחדות העשויות להצדיק מתן הקלה מסוימת בעונשו - וזאת, במסגרת הכללים הקבועים בדין. ויודגש, "בגיר צעיר" אינו מעין "מונח קסם", המצדיק כשלעצמו הקלה בעונשו של נאשם המשתייך לקבוצת הגילאים המסוימת - אלא מדובר בקבוצת משתנים, אשר יש לבחון את המידה שבה הם מתקיימים בכל נאשם בגיר צעיר לגופו.

בחינה זו תיעשה, כאמור, במסגרת ההוראות בחוק העונשין המבנות את שיקול הדעת השיפוטי, ואשר מאפשרות מתן משקל למאפייניהם המיוחדים של הבגירים הצעירים. בין הוראות אלה, ניתן למנות את סעיף 40ט(א)(6) לחוק העונשין, המאפשר לייחס משקל בהערכת נסיבות ביצוע העבירה, ל"יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול במעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו"; את סעיף 40ט(א)(7), המאפשר לייחס משקל ל"יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו"; את סעיף 40יא(1), המאפשר לייחס משקל בהערכת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ל"פגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו"; ולבסוף, את סעיף 40ד(א), המאפשר לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם אם "מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". כפי שניתן להיווכח, אין צורך לחרוג מהוראות הדין וליצור קטגוריה פסיקתית חדשה לבגירים צעירים כדי להתחשב במאפייניה המיוחדים של קבוצה זו. לכל אחד מאותם מאפיינים קיימת אכסניה מתאימה בהוראות חוק העונשין, המאפשרת להעניק לו את משקלו הראוי בעת גזירת העונש - ככל שאותו מאפיין מתקיים בבגיר הצעיר העומד בפני בית המשפט ובהתאם למידה שבה הוא מתקיים בו, והכל לפי מיטב התרשמותו של בית המשפט בכל מקרה לגופו.

ברוח הדברים הללו, אני סבורה כי יש לראות את הנאשם כמי שביצע את העבירה מתוך אי הבנת המעשה עד תום, שהרי לא הבין את השלכותיו. בנוסף, אני סבורה כי יש סיכוי של ממש לשיקום מלא של הנאשם, ובלבד שלא יוטל עליו עונש מאסר בפועל, כפי שנכתב בתסקיר. אזכיר כי הנאשם מעולם לא נחקר במשטרה קודם לאירוע זה, הוא עובד באופן מסודר, והוא בעל מערכת ערכים נורמטיבית. בנסיבות הללו, אני סבורה כי הטלת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה תהיה בלתי מידתית, והיא עלולה להשפיע על הנאשם באופן שלילי שקשה לתאר את חומרתו כיום.

במקרה דנן, הקלה עם הנאשם אינה דורשת חריגה ממתחם העונש ההולם, שהרי כבר הראיתי כי המדיניות הנוהגת, מאפשרת הטלת עונשים שאינם כוללים מאסר בפועל. יוצא אפוא, כי ניתן להתחשב בנאשם אף בגדרי המתחם, בהטלת עונש המצוי ברף הנמוך שלו.

לאור כל השיקולים הללו, מסקנתי היא כי יש להטיל על הנאשם עונש של מאסר, שירוצה בעבודות שרות, וכן מרכיבי ענישה נלווים.

אשר על כן, אני גוזרת את העונשים הבאים:

א. 5 חודשי מאסר, שירוצו בעבודות שרות. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי ביום 27.12.16 בשעה 8.30, במפקדת מחוז הדרום בבאר שבע, כשבדיו תעודת זהות.

ב. 7 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי הוא שלא יבצע עבירות פשע כלפי כלי רכב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

ג. 2 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים והתנאי הוא שלא יבצע עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה או ללא ביטוח.

ד. 8 חודשי פסילה מקבלת רישיון נהיגה, לאחר שיצהיר כי אין בידו רישיון נהיגה, כדן, או יפקיד רישיון נהיגה כדן.

ה. 6 חודשי פסילה על תנאי, למשך שנתיים והתנאי שלא יבצע אחת העבירות בהן הורשע.

ו. פיצוי לבעל הרכב בסך ₪1,500. הפיצוי יקוזז מן ההפקדה בתיק מ"ת 28293-08-15 והיתרה תושב

לנאשם בכפוף לכל הוראה חוקית.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ט חשוון תשע"ז, 30 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.